

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor Katedr Jan Polka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedzieli i świąt) od 8-11 godz. rano i 1-5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 10000 z góry, 11000 z dołu, półroczna 6000; za przesyłką osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Południowej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curitiba — Avon. Dr. Jayme Reis 583
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil
Adres Telefoniczny: Lud Curitiba

Oeny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko z góry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 tam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ „ „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3400
Od rocznych ogłoszeń z góry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 tam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, R. Piękarza — Kubisa. W kiosku przy ul. 16 de Novembro (róg ul. Fl. Peixoto).

Statuty Towarzystwa „Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.”

Podniecony przez niezwykłe komentarze ulicy i kawiarni, wystarałem się o 364-ty numer „Diario Oficial do Estado do Paraná”, z dnia 28 marca b. r. i, idąc za wskazówkami komentujących ową sensacyjną sprawę, znalazłem tam, na stronie 6-ej i następujących, z urzędu ogłaszane statuty powyższego Towarzystwa.

Statuty te są długie i dlatego, wbrew szczerym moim chęciom, nie mogę przytoczać ich i widzę się zmuszony do porzucenia na kilku tylko z nich cytatach.

I tak rozpoczynam od Rozdziału Pierwszego, który mówi: „O Towarzystwie, o jego celach i o jego trwaniu. Artykuł 1-szy: Tworzy się towarzystwo anonimowe pod nazwą „Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.” — Paragraf 1-szy: Wyżej wymienione Towarzystwo będzie miało na celu kolonizację ziemi nabytej albo oddanej mu tytułem pierwokupu („opção”) dzielenie jej w tym celu na działki; pośrednictwo w kupnie i sprzedaży ziemi Wiejskiej i miejskiej, lub dokonywanie bez pośrednie owej czynności; organizowanie i popieranie przemysłu jakoby powstał na skolonizowanych terenach przez Towarzystwo. Paragraf 2-gi: W skolonizowanych terenach Towarzystwo zarezerwuje potrzebne działki pod szkołę, kościół, kółko rolnicze, pole doświadczalne i dla wszelkiego rodzaju towarzystw sportowych, o ileby tego wymagał interes społeczny.

W paragrafie 3-cim i innych przewidziano jeszcze utworzenie Departamentu Handlowego i wielu innych otuchą dużą napawających dodatków. Jak widać ze statutów, nie brakuje w tem nowem śmiałym Towarzystwie niczego. Plan jego są szerokie i głębokie, na jakie najbujniejsza wyobraźnia i fantazja zdobyć się mogą.

A kapitał na to wszystko? Jest i kapitał. A jeżeli go niema, to będzie. I, aby czytelnik nie posądził mnie o brzydką chęć żartowania z nim w sprawach poważnych, znowu muszę się oprzeć o statuty, gdzie w Rozdziale 2-im, paragrafie 4-ym czarno na białem wydrukowano: „Kapitał zakładowy Towarzystwa będzie wynosił 26:000\$000 (wyraźnie dwadzieścia sześć tysięcy milrejsów), która to suma podzielona jest na 260 akcyj, po 100\$000 (sto milrejsów) każda.” W przeliczeniu na złote polskie, ów kapitał zakładowy o-

becnie wynosi... czternaście tysięcy pięćdziesiąt cztery złotych i pięć groszy...

Za mało jak na tak różnorodnie i szeroko pomyslane przedsiębiorstwo??

A no, w podobnych wypadkach wszystko zależy od odważi i zdolności organizatorów i kierowników interesów.

Wszak nie byle kto, bo to sam Mickiewicz powiedział: „Mierz siły na zamiary!”

To nie sztuka stworzyć i prowadzić wielkie interesy z pieniędzmi. Tak to każdy angił, każdy amerykańan, każdy francuz i każdy inny potrafi. Prawdziwa i nowa sztuka polega na czemś innym. I jako taka, warta jest powszechnego a wysokiego patentu.

Jeżeli komuś jednak wyda się, mimo powyższe wyjaśnienie, zbyt nikłym kapitał do tak wielkiego interesu, to wzamian za to zostanie skompensowany, i to z wielką nadliczką, prawdziwą różnorodnością i obfitością wszelkich władz i dostojestw. Bo oto według Rozdziału 3-go administracja będzie wykonywana za pomocą aż 3-oh ciał głównych i jeszcze jakiegoś tam regulaminu we wnętrznego... Na ciała główne składają się: Rada Administracyjna, Zarząd i Rada Nadzorcza.

Jak na 26 tysięcy milrejsów kapitału, to obstawienie interesu przedstawia się dosyć poważnie. W porównaniu z innymi, cudziemijskimi, przedsiębiorstwami wypadnie celująco.

Bo oto, n. p. taka „Brazil Railway Company”, kapitał zakładowy której wynosi 75 milionów funtów sterlingów i która ma pod swoją kontrolą „Towarzystwo SP—RG”, „Chemine de fer Bahia”, „Brazil Development and Colonization Cy”, „Iozne Chłodnie, fabrykę papieru w Cachoeirinha”, „Lumber and Colonization Cy”, „Port of Pará”, 33 fazandy w Stanie Rio de Janeiro z hodowlą i gospodarstwem mlecznym, na obowiązku której ciąży jeszcze likwidacja interesów związanych z linią kolejową Sorocabana i siecią sulriograndeńską, z portami w Rio

de Janeiro, w Rio Grande i w Porto Alegre. — ma tylko 3-oh dyrektorów i 3-oh członków Rady Nadzorczej;

Towarzystwo SP—RG, z kapitałem 160 milionów franków, ma 1-go Prezesa i 3-oh dyrektorów.

Banco do Brasil, z kapitałem 308 milionów milrejsów ma tylko 1 dyrektora i Radę Nadzorczą.

Bank Portugalski w Brazylii, z kapitałem 300 milionów milrejsów ma tylko jednego prezesa i 1 tylko dyrektora i t. d. i t. d.

Jeżeli do bajecznego wprost obgadania władzami Towarzystwa dodamy niemniej bajeczny projekt podziału ewentualnych zysków, (5 proc. na kapitał rezerwy, a 25 proc. dla Prezesa Rady Administracyjnej i jego towarzyszy), to należy wróżyć mu jaknajróżowszą przyszłość...

Ubolewać należy tylko, że różni zasobnicy i nieucy cudziemiacy, nie umiejąc należycie ocenić nowej idei i nowego systemu, już z góry zaczęły rozpkiwać z oryginalności polskiej!

Psie dusze, — różni cudziemiacy kolonizatorzy, różni obcy kupcy i przemysłowcy i różni adwokaci, jakby już nie mieli innej lektury, rozczynają się w „Diario Oficial”, a później zgryźliwie komentują publicznie to, czego swym ciastym, strupieszalym mózgiem nijak zgłębić ani pojąć nie mogą!

Swą czelność posuwają do twierdzenia, że wyczytali je szcze w owym niedyskretnym „Diario Oficial”, iż nasze Towarzystwo zamieszkało „kąttem” w prywatnych apartamentach jednego z „inkorporatorów” i że niektórzy z wybitnych członków Wysokiej Administracji przybrali sobie widocznie dla większego uroku samego Towarzystwa, tytuły i zawody dotąd nikomu oprócz nich nieznanne.

Wtajemniczeni zaś uporeczyli twierdzą, że tak pod każdym względem mocno postawione i obstawione Towarzystwo liczy jak na Zawiszę na wydatne poparcie samego Naukowego Instytutu Emigracyjnego, a już napewno na niezawodną kooperację p. Rady Emigracyjnego.

To dopiero wstawił się polskie imię na Ziemi Świętego Krzyża!!

Stefan Benradt.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Polska zwraca skonfiskowane dobra przez państwa zaborce

Sejm polski przeprowadził uchwałę, mocą której wszystkie skonfiskowane majątki przez rządy zaborne wracają do ich pierwotnych właścicieli. Uchwała ta dotyczy przede wszystkim majątków, skonfi-

skowanych przez rząd rosyjski, w czasie powstań polskich. Dzisiejsi właściciele tych majątków tracą do nich wszelkie prawa bez jakiegokolwiek odzyskania. Zwłaszcza we wschodniej Polsce sporo tych

majątków jest dziś w rękach ziem, będącej dzisiaj własnością skarbu państwa. Ziemia ta oddana teraz będzie potomkom dawnych właścicieli pokonfiskowanych majątków za ich udział w powstaniach polskich!

DEFICYT W POLSCE MNIEJSZY ANIŻELI W INNYCH PAŃSTWACH OŚWIADCZYŁ PREMIER PRYSTOR

Premier ministrów Prystor w swem orędziu przedłożonym Sejmowi oświadczył że budżet w budżecie polskim jest daleko mniejszy, aniżeli w wielu pierwszorzędnym mocarstwach. Pod względem wartości monety Polska należy do tych nalicznych państw, w których podstawa złotowa nie uległa zmianie. Rezultatem tego było, że banki

polskie prawie nie ucierpiały na światowym kryzysie finansowym, a gdy w innych krajach runęło setki banków, w Polsce liczba upadłości jest znikomą. Polska na plan pierwszy wysunąwszy zasadą pokoju, pomyślnie przeszła okres przesilenia finansowych które dały się mocno odczuć zwłaszcza w Niemczech i Wielkiej Brytanji.

POLACY ZAGRANICĄ

Rada Organizacyjna Polaków z Zagranicy informuje nas, że następny numer (N° 3-4) swego wydawnictwa miesięcznika „Polacy Zagranicą”, który ukazuje się w drugiej połowie kwietnia r. b., poświęci Polonii Brazylijskiej.

Numer zawierać będzie szczegółowy, źródłowy materiał o obecnej sytuacji Polaków w Brazylii, ich przeszłości i zamie-

reniach na przyszłość; Będzie to, po numerze poświęconym mniejszości polskiej w Czechosłowacji drugi — w trzecim roku wydawnictwa — podobny numer miesięcznika „Polacy Zagranicą”, poświęcony wy-czerpującemu omówieniu spraw związanych z jednym z terenów Polonii Zagranicznej.

TAJEMNICZA ŚMIERĆ JEDYNEGO NAUCZYCIELA POLSKIEGO NA MAZURACH

W Piasutnie na Mazurach zmarł nagle w tajemniczych okolicznościach nauczyciel pierwszej i jedynej szkoły polskiej na tej ziemi, śp. Jerzy Lanz. Znalaziono go rano martwego w jego mieszkaniu z pianą na ustach. Obok leżał podręcznik religii z którego zmarły najwidoczniej przygotowywał się do lekcji na dzień następnny. „Ortelsburger Zeitung” podaje jako przyczynę śmierci zapalenie płuc, choć lekarz przywrotny, który stwierdził zgon, u-

znaje to za wykluczone. „Allenstein Zeitung” pisze o uduszeniu. Wśród ludności krają najrozmaitsze pogłoski w związku z pogrózkami okolicznych hitlerowców w stosunku do zmarłego. W tych warunkach podkreślić należy z całym naciskiem, że władze prokuratorskie niemieckie odmówiły przeprowadzenia sekcji zwłok i nie uważały za „stosowne nawet wystąpić na miejsce lekarza powiatowego.

24 DZIECI Z JEDNEGO MAŁŻENSTWA

Polska poszczycić się może niezwykłym przyrostem ludności, posiadając bardzo liczną rodzinę o kilkorgu, a nawet aż do 20 dzieci z jednego małżeństwa. Rekord pod tym względem osiągnął niewątpliwie pewien wieśniak z Białostockiego, który ma — 24 dzieci i wszystkie żyją.

W Warszawie żyje rzemieślnik żydowski niejaki Bringham, który miał 20 dzieci z czego żyje 17. W tych dniach w jednym ze szpitali warszaw-

skich odbyła 23 połóg wieśniaczka z pow. podstolecznego.

Również w Warszawie znany jest przemysłowiec p. Julian Z., który jest 19 z kolei dzieckiem i urodził się, gdy rodzic miał 63 lat życia. (Gdy p. Julian był małym chłopezykiem, starsi jego bracia byli już poważnymi jegomościami, zajmującymi wybitne stanowiska w stolicy.

Małżeństwa, posiadające do tuzina dzieci są w Polsce stosunkowo liczne.

Z Brazylii

KONSULOWIE DOWNAROWICZ I ŚWIRSKI U MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH BRAZYLJI.

P. Kazimierz Downarowicz był konsul R. P. w Kurytybie i p. Michał Świrski był konsul R. P. w São Paulo odjeżdżając z Brazylii złożył wizytę Ministrowi Spraw Zagranicznych p. Afranio de Mello Franco. PP. Konsulów przedstawił P. Ministrowi p. Minister Dr. Tadeusz Grabowski Poseł R. P. w Rio de Janeiro.

Paraná

UCZCZENIE ZASŁUŻONEGO POLAKA W S. CANDIDA.

Ubiegłej niedzieli na kolonii Santa Candida w Tow. Oświata Ludowej im. Św. Wojciecha odbyło się uroczyste odsłonięcie portretu zasłużonego członka tegoż Towarzystwa s. p. Franciszka Kulika.

Na uroczystość przybyło wielu członków miejscowego Towarzystwa, przedstawiciele Towarzystw kurytybskich, i gości z Kurytyby.

Odsłonięcia portretu dokonał jeden z najstarszych człon-

ków, p. Stan. Skrzyszowski, mową o zasługach zmarłego członka wygłosił p. Jan Furmanik; przemawiało również kilku gości z Kurytyby.

Odwiedźcie Varejo Rheingatan sprawdźcie wielką likwidację artykułów na lato, które sama firma wyrabia

KURTYBYBA KURS WALUT

Table with exchange rates for various currencies: Złoty, Funt szter. (gotówka), Dolar, Marka niem., Lira, Frank (franc.), Frank (szwajc.), Frank (belg.), Peset, Pez uruguański, Pez argentyński (p.), Pez (zi), Milreis w złocie.

WYCHODZI NOWY DZIENNIK BRAZYLIJSKI W KURYTYBIE.

W tych dniach rozpoczął wychodzić nowy dziennik brazylijski 'Correio do Paraná' organ Liberalnej Partji Paranańskiej. Redaktorem nowego dziennika jest p. Djalma Lopes.

GRASUJĄ ZŁODZIEJE Mieszkaniec z Bariguy, p. Franciszek Spenkruk wniósł skargę do Policji, że jacyś osobnicy włamali się do jego domu i skradli mu odzież, broń i inne drobne przedmioty.

Ubrania dopasowane po bardzo niskich cenach. Koszula z welny wykonuje się w ciągu 24 godzin w 'Varejo Rheingatz'.

Santa Catharina OBCHÓD IMIENIN MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO W PIASKOWCU

Dnia 28 marca, popołudniu w domu miejscowego nauczyciela Jakóba Tarnowskiego, obchodzono uroczyste imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego. Uroczystość zagał miejscowy nauczyciel; w swem przemówieniu objaśnił znaczenie uroczystości św. Józefa przypadającą na dzień 19-go Marca, stawiając za wzór chrześcijański św. Józefa Opiekuna Zbawiciela Świata, opiekuna zwłaszcza młodzieży.

Następnie p. Nauczyciel wspominał o innym Józefie, który dzisiaj obchodził swe imieniny, a mianowicie o Marszałku Józefie Piłsudskim który jest dla nas pięknym wzorem jak mamy kochać i poświęcać się za Ojczyznę. Wreszcie p. Nauczyciel odczytał referat okolicznościowy nadesłany przez p. Józefa Gauza. Po ukończeniu odczytu wzniesł okrzyk na cześć Mar. Józefa Piłsudskiego: Niech żyje! Za trudy

NOWA GRAMATYKA Języka Portugalskiego

W tych dniach opuściła prasę nowa gramatyka języka portugalskiego, opracowana przez autora słowników, Ks. Józefa Górala, proboszcza w Abranches, a wydana nakładem ruchliwego Związku 'Oświata'. Wzięto mi jeden egzemplarz, przeglądającem go i odniosłem jak najlepsze wrażenie. Jest to dziełko obszerne, liczące 240 stron i gramatyka dokładnie, szczegółowo opracowana z licznymi ćwiczeniami portugalskimi, polskimi, zadaniami i rozmówkami. Przypatrzyłem się jej choć pobieżnie, a poznaliśmy, jaką ma wartość i znaczenie, dla nauki tak nam potrzebnego języka portugalskiego.

Autor podzielił — jak w przedmowie zaznaczył — swoją pracę na trzy części: głosownię, odmianę imion i składnię. W czasie drukowania gramatyki ogłosił Rząd nową, uproszczoną pisownię języka portugalskiego, autor załączył jej przepisy jako część cawartą i dodał słowo wliczek ortograficznych.

Część I. głosownia. Podał w niej ks. Góral szczegółowe reguły wymawiania liter, samogłosek, spółgłosek z licznymi przykładami i ćwiczeniami. Wymowę oznaczył według cenniej metody autorów Toussain i Langenscheidt, podobnie jak to zrobił w 'Rozmówkach polsko-portugalskich'.

W głosowni pomieszczył również dokładne reguły akcentowania wyrazów portugalskich, wielozgłoskowych.

Ta część gramatyki jest nam już znana w skróceniu ze wstępu do tomu I. słownika portugalsko-polskiego, to też na tych kilku uwagach się ograniczę.

Część II. odmiana imion. Ta część gramatyki jest najobszerniejszą, obejmuje około 40 lekcji na 160 stronnicach. Niektóre lekcje są obszerne, wynoszą 3-5 stronnic. Każda z nich zaczyna się od podania reguł gramatycznych opartych na przy-

kładach. Następnie podaje autor potrzebne słówka, a wreszcie ćwiczenia portugalskie i polskie. W każdej lekcji pomieszczono i krótkie zadania dla ucznia, które może opracować w domu. Wreszcie każda lekcja kończy się krótką rozmową, odbywającą się w języku portugalskim. Wszystkich takich ćwiczeń, zadań i rozmówek pomieszczono 218 w gramatyce. To chyba starczy, żeby uczeń mógł nabyć wprawy a nawet biegłości używania języka portugalskiego.

Jak autor we wstępie zaznaczył, chce praktyczniej opracować ćwiczenia gramatyczne. To też uczynił. Wprowadza ucznia w s r o d o w i s k o, w którym się obraca; podsuwa mu przeło ćwiczenia o rodzinie, o ojcu, matce, o braciach, siostrach o pokrewieństwie, o mieszkaniu, o szkole itp. Nie mówi mu o rzeczach oderwanych, nieznanych, ale o tem, co uczeń zna, co go interesuje i dlatego te ćwiczenia są zajmujące, praktyczne, a zarazem łatwe do spamiętania. Szczegółowiej się w nich utwierdził, gdy w domu przerabiał będzie stosowne zadania.

To staranie autora do przeprowadzenia reguł gramatycznych w sposób jasny, przystępny, przebiega się w całej jej pracy. Tak np. oznaczenie rodzaju męskiego i żeńskiego, ze znaczenia i zakończenia, mamy dokładnie i jasno przedstawione (str. 36-37). Również tworzenie rzeczowników na rodzaj żeński z rodzaju męskiego (str. 39-41). W dalszym ciągu o tworzeniu liczby mnogiej o rzeczownikach złożonych, zdrobniałych, zgrubiałych, o przymiotnikach, liczebn. i t. d. Nie będę wchodził w szczegóły, żeby wiele miejsca nie zabierał na szpaltach 'Ludu'. Najlepiej będzie, że każdy uczący się języka portugalskiego, przestudiuje tę gramatykę a przynajmniej słuszność. (Dok. nastąpi.)

Telegramy

Marszałek Józef Piłsudski odejhał z portu Aleksandria (Egipt) do Polski.

Reprezentanci polskich Stowarzyszeń przemysłu, handlu, finansów, górnictwa i rolnictwa uchwalili złożyć się w jedną organizację, która nosić będzie nazwę: Centralne Stowarzyszenie Polskiego Przemysłu.

Państwowa nagroda mu-

zyczna na 1931 rok przyznana została Janowi Maklakiewiczowi za utwór pod tytułem 'Koncert Wiołonożelowy'.

W Warszawie na Pradze powstała szkoła imienia Ks. Biskupa Bandurskiego.

Pierwsze 12 lokomotyw, zbudowanych przez Pierwszą Polską Fabrykę Lokomotyw w Chrzanowie, a zamówionych przez rząd marokański, ładowane są obecnie na okręt w Gdyni i niebawem odejdą do północnej Afryki. Wartość tych lokomotyw wynosi osiem milionów franków.

Pod koniec lutego obieg pieniędzy w Polsce wyniósł bilion 393 miliony sześćset tysięcy złotych polskich.

W Niemczech przy drugim głosowaniu obrano prezydentem Rzeszy marszałka Hindenburga; na jego nazwisko padło 19 859 843 głosów; Hitler otrzymał 13 417 460 głosów, Thelmann tylko 3 706 388 głosów.

Kapelusze męskie od 86 w górę w Varejo Rheingatz.

KAWIARZ, ŻERUBYJĄC NA NIEDOLI BEZROBOTNYCH.

Wskutek srożącego się kryzysu, tysiące ludzi poszukuje obecnie w Paryżu jakiegokolwiek zajęcia. Okoliczność tę w sprytny sposób wykorzystał właściciel pewnej wielkiej kawiarni. Od pewnego czasu pojawia się mianowicie w gazetach ogłoszenie: 'Poszukuję się przedstawicieli, fi chowość nie wymagana. Potrzebni energiczni młodzi ludzie. Wysoki zarobek zapewniony'. W ogłoszeniu podany jest adres kawiarni i godzinny przyjęć.

Wielu daje się złapać na pojętne ogłoszenie. Udają się pod wskazany adres. Wchodzą do kawiarni.

Ja w sprawie tego ogłoszenia...

Proszę zaczekać chwilę. Pan, poszukujący przedstawicieli jeszcze nie przyszedł.

Bezrobotny siada nieśmiało i czeka. Wkrótce podchodzi do niego kelner:

Co dla pana?

Człowiek, poszukujący zajęcia waha się chwilę, oblicza w myśli zawartość swej skromnej kieszeni i zamawia szklankę kawy lub kufel piwa. Kosztuje to półtora do dwóch franków (10000 - 1\$200)

Przechodzi godzina. Zachciało mu się jeść i pić. Zamawia się jeszcze jeden kufel, czasem przekąskę.

Wkońcu pojawia się porządnie ubrany jegomość 'pracodawca'. Oczeka na niego 50, a zdarza się i sto osób. Kawiarnia pełna. Poszukujących zajęcia wpu-

szczo się po kolei do oddzielne-go pokoju.

Pracodawca pyta o imię, adres i niedbale zawiadamia:

Napiszę do pana w najbliższych dniach. Znajdzie się dla pana zajęcie, proszę się nie niepokoić. Rozumie się samo przez się, że nikt listu nie otrzymuje. A gospodarz kawiarni, który wymyślił ten 'trick', sprzedaje codziennie o 100 - 200 szklanek kawy i kufel piwa więcej.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Bala Naczelna Z. Z. P. w Porto Alegre - Nadesłanego komunikatu ze względu na jego obszerność nie możemy zamieścić; list p. G. Kawęckiego już został zamieszczony w nr. 28 'Ludu'.

P. N. Red. St. Szański - Nadesłanego 'Listu Otwartego do pp. Dra A. Kochańskiego i St. Mazurkiewicza' nie zamieścimy z tego względu, że i Komunikatu Rady Naczelnej Z. Z. P. nie zamieścimy.

Do Szan. Czytelników w Rio Grande (cidade).

Zawiadamiamy naszych Czytelników w Rio Grande, iż agentem 'Ludu' jest p. Stefan Ostrek - rua Marechal Desdoutro, 613. O niego przeto prosimy opłaconie przeterminatę naszych plan. Redakcja

Materiały wełniane, koldry, kapy, zarzutki i t. d. po cenach fabryki tylko w Varejo Rheingatz.

ZŁOT MŁODZIEŻY W LAGOA DAS ALMAS 'Kółko Studenckie'

Bursy X.X. Misjonarzy z Kurytyby urządziła w niedzielę da. 17-go kwietnia b. r. w Tow. w Lagoa das Almas przedstawienie p. t.

TRAFIL HAREK NA MARKA

Komedia w dwóch odsłonach. Niedo: przemówienie, deklamacje i muzyka. Po przedstawieniu zabawa taneczna. Zapraszamy 'Kółko Młodzieży' i wszystkich Rodaków z okolicy na przedstawienie.

POSZUKIWANIA.

Przez Konsulat R. P. w Kurytybie poszukiwane są następujące osoby:

Góral Jan, pochodzący z Buchalowiec, pow. Pulawy.

Lowandowski Wawrzyniec i Marjanna, przybyli do Brazylii w r. 1890.

Lowandowski Franciszek.

Kajnowski Sylwester i Antonina, przybyli do Brazylii około r. 1888.

Wajdzik Roman.

Wnorowski Antoni.

Kto znajby adres powyższych osób zechce się zgłosić w Konsulacie osobicie, lub podać ten adres pisemnie.

Za Konsula R. P. Kierownik a. i Jan W. Król.

ELIXIR 914

Używając go zauważa się po kilku dniach:

- 1) Krew czysta, wolna od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2) Zniknięcie przyszczoł, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jatrzących i t. p. 3) Zniknięcie zupełne Reumatyzmu, bólów w kościach i bólu głowy. 4) Zniknięcie objawów syfilistycznych wszelkich niedomagają spowodowanych przez syfilis. 5) Złazdek i książki w doskonałym stanie, bo 'Elixir 914' nie stępsuje żołędzi i nie zawiera jodurku. Jest jedynym lekiem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpita, tudzież specjalistów chorobach oczu i żołędkowych na tle syfilistycznym.

Co pisze Kalasanty Włoczykij o bliskim Sejmiku Centralnego Związku Polaków

Zbliża się drugi sejmik C. Z. P., ale dotąd jakoś głucho po kolonjach. Łońskiego roku, gdy z Kurytyby nadchodziły wieści o przygotowaniu do pierwszego sejmiku, każdy rad nadsłuchiwał i przy szymaronie rozwodził się nad tem, czy też zjazd się uda, czy nie. Tego roku zaś ludziska milczą naogół, rzadko który poruszy sprawę wyboru delegata na nowy zjazd. Poprostu, nie chce się ludziom o tem gadać. A dlaczego? Siła możnaby o tem napisać, bo powodów jest sporo. Wymienię na razie tylko jeden: brak zaufania do tych ludzi, co stanęli na czele C. Z. P. Tak jest!

Onegdaj spotkałem się z kumem Onufrem z Kruz Maszady i zapytałem go, czy o niego też tak mało się interesują drugim sejmikiem kurytybskim. — Kumie powiada, — u nas po wioślach tak dbają o Kurytybę, jak pies o piątą nogę. Albo to kłopotu mało z bryzysem, drogami, fiska-

lami! Mamy dość tej polityki! Jak potrzebowali naszych głosów to obcięwali złote góry, drogi i mosty, a potem to nas kłopoteli.

— Ależ Onufierku, przerwałem — tu się nie rozchodzi o politykę, jeno o nasz polski Centralny Związek do którego wszyscy powinni należeć, w własnym interesie i dla dobra ogółu rodziny i tutejszych, bo tylko w jedności siła. Szczególnie towarzystwa powinny się zapisać bez wyjątku, a tymczasem dużo jeszcze luzem chodzi. Włęc pytam się, kumie, czy tam u was mocno aglują za wyjazdem do Kurytyby na nowy sejmik C. Z. P.?

— Przecież mówiłem wam już że w naszych lasach mało się troszcza o to, co tam ci panowie w Kurytybie wyrabiają. Chyba że po gazetach się kłósa; wiedy jeden od drugiego pożyczca pismo i kpi, że to w Kurytybie też nie lepiej jak na kolonii, gdzie to przy kaszacie nieraz Bartek Mac-

ka łupnie albo i na bajtu jeden 'garganta' drugiemu 'szmytem' pod nosem wywija. Mnie się zdaje Kalasanty, że tam w Kurytybie też 'tabakudów' nie brak, bo inaczej toby siedzieli cicho i pracowali zgodnie. A tak to jeno kwasy i awantury!

— A wiecie, Onufry, kto temu winien? Kolonje same! Tak! Bo zamiast posłać na sejmik ludzi porządných, mądrych, doświadczonych i religijnych, to wyprawili często krzykaczy, geszefclarzy, elemięgów i ciamałdów. Wiele towarzystw wybrało na delegatów masonów i bezbożników. Nie dziwcie się więc że do zarządu C. Z. P. dostało się wielu ludzi nieodpowiednich wprost szkodliwych, którzy tylko własne 'ja' mieli na widoku, ale nie dobro kolonii.

— To prawda, kumie ale musicie pamiętać o tem, że nasze towarzystwa też powiększej części oprowadzone są przez takich krzykaczy, wobec których naogół

nikt nie ma odwagi się odezwać. Poza towarzystwem to członkowie się skarżą na dzikie rządy i beczelność owych gardlaczy, ale na zebraniu to im serce gdzieś ucieka i nie śmia odezwać się ani słowem, choć widzą że to islna Sodoma i Gomora. Co robić z takimi członkami? To ichórze!

— Wiem ja o tem dobrze, Onufierku, lecz mimo wszystko trzeba się starać, aby każde towarzystwo wysłało na zjazd do Kurytyby delegata godnego i światłego, który zda sobie sprawę z ważności swego poselstwa i nie będzie glosował na kandydatów z pod ciemnej gwiazdy. A jeżeli nie stać nikogo na opłacenie podróży, to niech powierzą zastępstwo innemu delegatowi, zacnym i znanym z poświęcenia dla dobra współrodaków. Wtedy zblizze się na sejmiku taka liczba odpowiednich przedstawicieli kolonii, że wszystkim 'postępowcom' i tym podobnym

owcom, co to ślepo 'postępują' za swoim baranem, odechce się dalszych awantur i stula gęby.

Gdy m u tak wyłomaczył ważność obioru delegata na sejmik, zapalił się Onufry i przy poźegnaniu obiecał agitować po powrocie sprawę tak, jak być powinno. I Was, kochani Czytelnicy, proszę gorąco, abyście nie stchórzyli, ani się nie zniechęcili, jeno sercem i duszą poparli dobrą sprawę i w swoich towarzystwach i stowarzyszeniach, kółkach i związkach agitowali wybór delegatów o czystych rekach, jasnych głowach i wlewnych sercach, tak Bogu jak i Ojczyźnie. A wtenczas zapanuje zgoda w C. Z. P., porządek i radość z rozwoju tak potrzebnej, a pożytecznej organizacji.

W tej agitacji życzy Wam powodzenia Wasz szczerzy przyjaciel i sługa chętny Kalasanty Włoczykij.

Casa Jaraguá

Telefon 403
 przy Avenida João Pessoa Nr. 40
 (dawniej Av. Luiz Xavier) - Curitiba.
Skład serów, masła, wędlin
 najrozmaitszego gatunku, jaj,
 szynki, salami i t. p. Artykuły te
 są sprowadzane z najtańszych i naj-
 lepszych fabryk. Artykuły pierwszorzędne.
 Ceny są bardzo niskie.
 Obsługa w polskim języku.

Okazja!

Sprzedza się, wynajmie lub na
 wzięcie się za dom w mieście
 pierwszorzędna posiadłość, znaj-
 dująca się w bardzo dobrym i ruchliwym
 miejscu a bardzo zdrowotnej okolicy
Campe Largo de Fiedade w stanie
Paraná.
 Posiadłość ta składa się z 4 akrów
 ziemi uprawnej, dwóch aliterów past-
 wiska, murowanego domu mieszkalnego,
 stołoby, garażu, stajni i t. d.; a nadto do
 posiadłości tej należy wspaniały ogród
 owocowy, który corocznie daje wielkie
 zyski.
 Spłaty na dogodnych warunkach.
 Informacji udziela się przy Avenida
 Sete de Setembro 2064 w Kurtybie.

OKAZJA

Z powodu wyjazdu do Europy spr-
 da się bardzo tanio kasę pieniężną
 i kasę do rejestrowania, przy
 Praça Generoso Marques 39.

Hotel Polski „BRASIL“

W pobliżu dworca kolejowego.
 W tym elegancko urządzonej **Hoteli**
 przyjmuje się pensjonistów i podróżnych,
 obliczając mieszkanie i wstępną cenę
 umiarkowanych.
Bar i Restauracja Brasil otwar-
 te w dzień i w nocy z obsługą dla wy-
 gody gości. Wanny i prysznic.
 Obiady ciepłe i zimne oraz kolacje i o
 każdej porze zakąski. Zawsze prawdziwe
 szarasko riograndeńskie. — Wszelkie na-
 poje najejonalne i zagraniczne. — Zawsze
 świeży seeps.
 Właściciel: **LEOPOLD RAJNIAK**
Rua Mar. Floriano Peixoto 729
Curityba - Paraná - Brasil.

Baczność!

Wszystko po cennach antycznych.
 Książki do nabożeństwa — wielki wybór,
 co dopiero nadszedł z Europy! — Obraz-
 y religijne, figury kościelne, krespielnicz-
 ki, lichtarze i wszelkie inne towary
 dewocjonalne! Wszelkie przybory szkolne.
 Drukarnia i mrokgatornia. — Fab-
 ryka pieczętek gumowych i metalo-
 wych.

C. E. SCHULZ & COMP.
Rua Barão do Serro Azul 69-72
CURITYBA - Paraná

SKŁAD MEBLI

Firmy:
JAKÓB KOZIEŃ
RUA SÃO FRANCISCO 64

Sprzedaje się meble: szafy,
 krzesła, łóżka, kołyski, stoły,
 kredensy szafy, kuchenne, sofy,
 kanapki i t. p. powyżej wspo-
 mniane sprzęty wykonuje się
 na zamówienie. Ceny są bar-
 dzo niskie

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN D-RA HOMMELA

rozpowszechnione po całym świecie już od 85 lat działa znakomicie przeciw: **Anemii, Sklerozie, Suchoćm, Malarji, Neurastenii, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofotom, astenji, i t. d.**

Lek. stwo

HAEMATOGEN Dra Hommela
działa ze skutkiem

NAJLEPSZE I NAJTAŃSZE DROŹDZE „COLAR“ W PROSZKU

JÓZEFJA MIKOSZA

Komu zależy na czasie i na smacznych ciasteczkach, niech używa tylko DROŹDZY „COLAR“. Kto używa DROŹDZY „COLAR“ ma ciasteczka w paru minutach gotowe.
 Do nabycia w wszystkich sklepach.

Zakład **„CASA PHOTO-SPORT“** jest jedynym w mieście, który może służyć specjalnymi artykułami fotograficznymi pp. fotografom i amatorom. Carlos Boutin już od lat słynie ze swoich artystycznych wykonań.
Rua Barão do Rio Branco Nr. 27.

NAJLEPSZEMI I NAJSOLIDNIEJSZEMI Konstruktorami W PARANIE SĄ

BRACIA Kowalczykowie
SPÓŁKA
Graczykowski

RUA MARTINS AFFONSO 522
i Rua AUGUSTO STELLEFELD 1136 W KURTYBIE

Podjął się budowy kamienic, wyl w najrozmaitszych stylach, kościołów, kaplic, szkół, parków, grót, ogrodzeń murowanych.

Wykonują tak po miastach jak i po kolonjach. Brazylijanie i Niemcy podziwiają ich pracę szybką, solidną a przedewszystkiem tanią.

Licytacja Mebli

pierwszorzędnych imbiujowych odbędzie się w dniu 17 b. m., w niedzielę, o godzinie 1szej po południu, przy ulicy **AVENIDA CANDIDO DE ABBEU Nr. 161** (Dawniej [Graciosa])

Licytator rządowy **Franklin Soares**, będzie sprzedawał pierwszorzędne meble imbiujowe pokojowe w bardzo dobrym gatunku jakż z przedpokoju, pokoju bawialnego, pokoju jadalnego, sypialni i t. d. Dalej będą sprzedawane wspaniałe naczynia kuchenne. Przy zakupie rzeczy daje się zniżkę 20 procent, a w poniedziałek, od godziny 9-tej do 11 tej, płaci się resztę należności. Kto się w tych godzinach nie zgłosi po rzącoży, traci prawo do zadatku.

Na KASZEL

ZAJĘWAJ TYLKO LEKARSTWO
XAROPE SANTO ANTONIO

Lekarstwo to działa przeciw chorobom pierśmew jak: przeciw kaszlowi i astmie, grypie i osłabieniu płuc. Lekarstwo to gwarantuje dobry stan twego zdrowia. Do nabycia w Aptekach i Drogerjach.

leczy reumatyzm, bóle pierśmew, bóle zębów, uszu, newralji, kolki świeże rany i t. p.

Lekarstwa tego zażywa się przez nacieranie.

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

Przedsięb orcy i Kupcy ogłaszajcie się w „LUDZIE“

Piwo IMPERIAL PILSEN z ATLANTYKI równa Pilsen z czeskim piwem Pilsen

milreisów jako udział w kooperatywie, kryzys zatrzymuje pracę. Tosamo tyczy się ludzi fachowo przygotowanych do prowadzenia ich jest ich ogromny brak, nieraz zdarzają się wypadki nieuczciwości kierownika. Totaż jeśli w jakiejś okolicy jest dążenie do stworzenia kooperatywy, to Panowie rolnicy powinni się dobrze zastanowić nad tem, czy są po temu warunki, czy ogół rolników dobrze rozumie idee kooperacji, czy kapitały jakie będą zebrane dadzą możność rozwinięcia się sklepu i co najważniejsza, czy mają człowieka odpowiedniego na kierownika kooperatywy, gdyż od niego zależać będzie czy kooperatywa da oczekiwane przez ogół rezultaty. Stworzyć kooperatywę nie jest zbyt trudno ale stworzyć do dobrego prosperowania jej, nie jest rzeczą łatwą. Trzeba się liczyć z tym, że gdy kooperatywa raz upadnie to nieprędko okolica zabierze się do drugiej. Kierunek kooperatyw powinien być nie tylko handlowy, każda kooperatywa powinna dążyć do zrzeszania wytwórców i jaknajwiększy nacisk kłaść na wytwórczość, gdyż to dopiero może dać kolonii dobrobyt. Jeden fakt przy tworzących się świeżych kooperatywach uderza mnie, to gorączkowa szybkość nowo obranego kierownika w otwieraniu zaraz sklepu. Jeszcze kooperatywa niema statutu, jeszcze nie jest zarejestrowana i zwolniona od podatków a już otwiera się sklep, to są rzeczy nie dopuszczalne Panowie. Najpierw trzeba stworzyć tę kooperatywę, prawnie ją zarejestrować i wypełnić wszystkie formalności związane z powstaniem kooperatywy a później myśląc o otwieraniu sklepu w ten sposób uniknie się nieporozumień z władzami skarbowymi, które nieraz, nim jeszcze kooperatywa powstała pra-

wnie, słusznie na sklep nakładają podatki. W okolicach gdzie idea kooperatyw nie jest jeszcze dojrzałą, gdzie warunki miejscowe, nie dają pewności dobrego prosperowania kooperatywy, gdzie niema jeszcze absolutnie pewnego i fachowego kierownika lepiej jest wstrzymać się z założeniem jej, niż tworzyć instytucję, która z góry skazana jest na zagładę, gdyż po upadku jednej nie prędko ludzie zdecydują się nawet w warunkach korzystnych na przystąpienie do tworzenia nowej kooperatywy i na długo w tej okolicy nie będzie mowy o kooperatywności. Jeśli chodzi o sam wydział rolno to naturalnie częścią składową jego są towarzystwa rolnicze, rolniczo-oświatowe i kooperatywy. (D. n.)

Pamiętajcie o da-
cie II-go Sejmiku
C. Z. P.

14, 15 i 16 Maja

NIECH NA SEJMIKU NIE ZA-
BRAKNIĘ DELEGATA ANI JE-
DNEGO NAWET TOWARZYSTWA
POLSKIEGO W BRAZYLJI.

BIULETYN

CENTRALNEGO ZWIĄZKU POLAKÓW W BRAZYLJI

REDAGOWANY PRZEZ ZARZĄD C. Z. P.
KURTYBYBA - Rua Carlos de Carvalho 487 - Caixa postal 412, Tel. 1410

Komunikaty Wydziału Rolnego

I.
Do Towarzystw Rolniczych i Rolni-
ków zarejestrowanych w Inspekto-
racie Rolnictwa.

Wydział Rolny zawiadamia Towarzystwa Rolnicze, że czas już jest składać podania do Inspektora o przydział darmowy nasion zbóż na nadchodzące siewy. Wydział Rolny, ażeby zmniejszyć koszty pp. rolników w związku z markami stemplowymi na podania, uzyskał zgodę Inspektora na to, żeby towarzystwa wysyłały zamówienia zbiorowo. (Nie każdy rolnik od siebie).

Nasiona mogą otrzymać tylko rolnicy zarejestrowani w Inspektoracie Rolnictwa. Podanie rolników niezarejestrowanych Inspektorat uwzględnić nie będzie. Obecnie Panowie rolnicy mogą otrzymać pszenicę, po 20 kilo na członka. Wskazane jest jednak o zwracanie się już obecnie i o inne nasiona potrzebne rolnikom które stopniowo Inspektorat ma sprowadzać w miarę zapotrzebowania przez rolników, a więc ryż, trawy i t. d. W ten sposób towarzystwa nie będą potrzebowały składać kilku podań. Podania należy kierować do Inspektora Rolnictwa w Kurtybybie (Rua Barão do Rio Branco). Każde podanie musi być zaopatrzone w markę stemplową federalną za

2\$000. Podanie musi zawierać nazwiska rolników, którzy chcą pszenicy. Podpisuje prezes i sekretarz. Poza tem każdy rolnik, tam gdzie towarzystwa niema może podanie pisać oddzielnie.

Podanie musi być następującej treści:

Serviço de Inspeção e Fomento Agricolas.
 Ao Exmo. Sr. Inspector Agricola Federal,
 Os Colonos abaixo assignados, da Sociedade _____

(nazwa, adres, municypjum), inscriptos no Registro de Lavradores, Criadores e Profissionais de Industrias Conexas, pedem vos dignes mandar fornecer-lhes as sementes abaixo indicadas, as quaes deverão ser despachadas para _____

Adres _____
 Nazwiska _____
 Ilość pszenicy w kilach _____
 Ilość traw w klg. _____
 I tak dalej _____
 (Total) — razem _____
 Podpis Zarządu Towarzystwa _____

Bank Francusko - Włoski

dla Południowej Ameryki

Ulita 15 de Novembro - Róg I-ro de Março

Curityba

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100 MILJONÓW
FUNDUSZ REZERWOWY Frs. 137 MILJONÓW

33 Filje w Brazylii, Francji, Argentynie, Urugwaju, Chile i Kolumbji
Korespondent oficjalny Skarbów francuskiego i włoskiego.

Złatwia wszelkie operacje Bankowe na najlepszych warunkach.

Podjekuje się przysyłkę pieniężnych do Polski w złotych w każdej innej walucie za pośrednictwem następujących banków:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa.

Filje: Baranowice, Będzin, Brześć n/Bugiem, Częstochowa, Kalisz, Katowice, Kowal, Kraków, Łódź, Lublin, Lwów, Płock, Poznań, Radom, Równe, Sosnowiec, Szlino i Włocławek i korespondenci we wszystkich miastach polskich.

Bank Francusko - Polski, Paryż

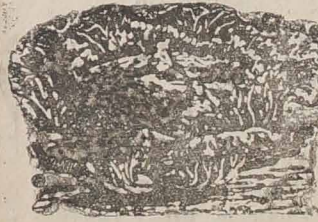
Filja: Częstochowa, Gdańsk, Katowice, Łódź, Poznań i Warszawa.

SEKAD NASION JARZYN I DRZEWEK OWOCOWYCH w składzie

SEMENTEIRA

Travessa Oliveira Bela Nr 33
A. M. Asahi Cia

Drzewka owocowe najmniejszych gatunków sprzedaje po cenach bardzo niskich.
Wyrabia bukiety wiązki, rysunki do ogrodów i parków.

Nasiona świeże i gwarantowane; wysyłamy pocztą i koleją na całą Brazylię.

„A Vencedora“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.

Cukierki maślane, kokosowe, mięsowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Procz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szań. Rodaków o jasną we przekonanie się że są najtańsze najlepsze w Curitybie. FRANCISZEK LACHOWSKI Curityba - Rua Cabral N 451 - Curityba

Skład Pierwszorządny Polski Artykułów Spożywczych Władysława Józefa Brzezińskiego

przy RUA IGNACIOLUSTOZA 41, RÓG RUA DUQUE de CARIAS
Każdy chce kupić dobrze i tanie a zwłaszcza w czasie kryzysu. Ołóżw moim składzie można kupić tanio i dobre artykuły spożywcze jak: cukier, mąkę, ryż, ziemniaki, otręby i dużo innych artykułów w ten zakres wchodzących. — Najrozmaitsze napoje krajowe i zagraniczne. — Narzędzia kuchenne stolowe; narzędzia do uprawy ogrodów.
Posiadam artykuły tylko w najlepszym gatunku i sprowadzam je bez pośredników za gotówkę i dlatego mogę sprzedawać je bardzo tanio. Proszę odwiedzić mój skład.
Władysław Józef Brzeziński.

Mala Real Ingleza

Almansora: 16-go Kwietnia do Rio, Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires:
Alcantara 18 Kwietnia
H. Monarch 19
Darro 29
Arlanza 3 Maja

Z Santos do Europy:
Almansora 16 Kwietnia
Desna 18
Alcantara 30

H. Monarch 9 Maja
Sprzedaje się sztykarty 3-ojiej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austriji, Rumunji, Bessarabji.
Informacji udziela Agencja:

Cia Marte
Rua 15 de Novembro 257-261 - Caixa postal 220 - CURITYBA

ACADEMIA PARANAENSE DO COMMERCIO
Rua Cand. Lopes 366 - Curityba

Avelino Lopes i João Alfr. Silva ex-dyrektorzy Praktycznej Szkoły Handlowej i Raul Gomes, były dyrektor praktycznego Kursu dla buchalterów. Utworzona zgodnie z dekretem 30.158 z 30 czerwca 1931. Kontrolor Ministerstwa oświaty Dr. Walfrido Pilloto. Kursy do egzaminu: funkcjonują z prośpedyentki uzupełniające dla buchalterów.

Bacznosc Malarze!

Najlepsze oleje lniane i farby białe t. zw. Alvalade V. M. sprowadzane z zagranicy, można nabyć w składzie detalicznym po cenach hurtownych. Informacji udziela

ALBERTO SILVA e Cia
Rua Silva Jardim 1054 (dawniej 150)

KLINIKA DENTYSTYCZNA
Kazimierz Mitoszuk
Chirurg-Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyczny.
Specjalność: Złote mostki i płyty kauczkowe.

Aven. Luiz Xavier 128 (sobrado) CURITYBA

Farby BAYER

są najlepsze do farbowania wszelkich materiałów

„La No LUHM“ - Rua Blachuelo 161 - CURITYBA

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA

DR. JOGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N 25 - Curityba.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumatyora przy osobach cierpiących na płucach. — Nowoczesny aparat Koetgens. — Dufurina. — Sztuczne ultra fioletowe promieniowanie. — Zystokopja i t. d. — Przyjmuje od godziny 10-ej do 11-ej i 1-5

Wapno, cement, cegły, piasek, dachówki, drzewo do budowl, farby i t. p.

MACEDO & CIA.

Posiadają największy skład wszelkiego MATERJAŁU DO BUDOWLI

którego dostarczają w małej i wielkiej ilości. — Wykonują plany i kosztorysy. — Udzielają wszelkich informacji.

Rua João Negrão N. 621 - CURITYBA
Telefon 386 - Caixa postal 387

RODOLPHO STROBEL

PRAÇA CORONEL ENEAS Nr. 119.

Kurtyba - Telefon 197.

Wielki Skład: Wapna, Posadzki, Cegiel, Dachówek Francuskich płaskich i okrągłych, Cementu, Bar Kamiennych różnej wielkości. Sprowadzam wprost z najlepszych i najtańszych Fabryk zagranicznych: — Sztaby żelazne dla budowl nowoczesnej. Cement, Oleje, Farby, Pokosty, oraz wszelkie Przyrządy dla ustępów Dachówki ogiatrwałe.

Sklep

Artykułów Spożywczych Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Mąkę Kostną
PRAÇA CORONEL ENEAS 30, RÓG SAO FRANCISCO - CURITYBA

WYNIKI DOŚWIADCZEŃ POLOWYCH Z NAWOZAMI SZTUCZNYMI, PRZEPROWADZONYCH NA KOLONJI AFFONSO PENNA W 1931 ROKU

Doświadczenia przeprowadzone były na polkach 5 metrów długich i 1-5 metrów szerokich. Każde poletko więc miało 25 metrów kwadratowych i było powtarzane dwa razy. Zbiór więc był obliczony z powierzchni 30 metrów kwad. Obliczenia podajemy w stosunku do jednego hektara.

Nr pola	Rodzaj nawozu	Ilość nawozu kg.	Koszt naw. w zł.	Zbiór ziarna kg.	Nadwyżka zbioru kg.	Wartość nadwyżki w zł.	Przyrost zysku w zł.	Stosunek
1)	bez nawozu	200	150000	950	400	180000	100000	—
2)	mieszana ceresowa	200	110000	1080	508	200000	90000	—
3)	renania fosfat	200	75000	1280	700	280000	200000	—
4)	mączka kostna	300	100000	660	80	320000	220000	—
5)	saletra	100	215000	1380	800	350000	105000	—
6)	saletra i renania fosfat	300	175000	1000	420	165000	—	7000
7)	saletra i mączka kostna	400	—	—	—	—	—	—

Równocześnie z nadwyżką zbioru ziarna, była też i proporcjonalna nadwyżka zbioru słomy, i tak: pole No 1 dało 11800 kg. słomy, pole No 2 - 19200 kg. pole No 3 - 20200 kg., pole No 4 - 21400 kg. pole No 5 - 16900 kg., pole No 6 - 26000 kg., pole No 7 - 24800 kg.

Z pośród więc wszystkich nawozów okazało się, że najlepiej opłaciła się mączka kostna, a po niej saletra z renania fosfatem. Nie znaczy to jednak, że wszędzie rezultaty będą takie same. Wszak każda kolonia ma inne ziemię. Trzeba więc, ażeby każda kolonia takie polka doświadczenia u siebie zakładała, gdyż potem Panowie koloniści będą wiedzieć jakie nawozy stosować się im opłaci. Będzie wtedy wiadomo, jaki nawóz da, nie tylko zwykłą zbioru, ale i czy-asty zysk.

Za Wydział Rolny J. Sk. Kruszewski.

Wydział Rolny zawiadania pp. Rolników, że już nadeszły europejskie nasiona, które można zamawiać przez Wydział Rolny, za uprzednim przesłaniem za nie odpowiedzialności.

Ceny nasion: (w latkach po pół kilo). Cena za 1 kilo (dwie latki).

Kapusta Brunświicka	280000
Marchew Nantejska	180000
Buraki Egipskie	110000
Rodkiewka okrągła czerwona	110000
(w paczkach) 12 paczuszek	280000
100 paczuszek	140000

Znaczenie Organizacyj Rolniczych

(Dalszy ciąg referatu rolniczego wygłoszonego na Zjeździe Rolniczym przez inżyniera-agnomoma p. T. Makomaskiego (patrz „Lud“ N. 26).

Dalej, zakładanie małych aptek weterynaryjnych, mających najpotrzebniejsze lekarstwa i zastrzyki na różne choroby zwierząt domowych. W miarę możliwości urządzenie zebrań dyskusyjnych na których to rolnicy światlejsi i lepsi praktycy, doradzali by swym mniej praktycznym sąsiadom w różnych sprawach rolniczych. Zebrania takie mogą dać duże korzyści, każdy rolnik ma jakieś ciekawe i potrzebne spostrzeżenia ze swej długiej pracy na roli, dlaczegoż więc nie miałby się podzielić nimi z sąsiadami a w zamian uzyskać dobrą poradę od innego sąsiada. Dalej, sprowadzanie spółkowskich maszyn rolniczych, maszyn których nieraz z powodu dużej ceny, pojedynczy rolnik sprowadzić nie może, albo jeśli nawet mógłby, to musi się samemu sprowadzić nie kalkulując, a więc: młocarnie, wialnie, młynki do zboża i t. d. Dalej sprowadzenie nasion, warzyw w większej ilości od hurtownika. Poco przepłacać nieraz podwójnie, dlaczego płacić po 200 czy 300 rejsów za paczkę nasion, kiedy tą samą paczkę u hurtownika można dostać za 150 rejsów, czy nie lepiej zysk z tego przeznaczyć na rozwój towarzystwa i na dalsze pomoce zrzeszonych. A sprawa posiadania przez towarzystwa rasowego buchaja czy kural nie ma co oglądać się na pomoc rządu, rolnik sam musi dawać sobie radę, niech więc towarzystwo zbierze te kilkadziesiąt milrejsów zakupi dobrego buchaja i po-

maga członkom do podniesienia jakości bydła i świń. Rolnicy skarżą się że bydło mają ale bez mleka, a czyż przyczynili się do tego, żeby krowy to mleko dawały, czy starają się o to żeby mieć przychówek rasowy i zdrowy, w większości wypadków nie, nieliczne tylko towarzystwa dbają o to, żeby podnieść jakość bydła na kolonii ogólnie jednak w tym względzie nie się nie robi. Weźmy jako przykład St. Catharinę, dziś cała Parana zawałona jest masłem i drogiem i serami z tamtąd. A przecież, ani ziemia St. Cathariny nie jest lepszą, ani gospodarstwa większe, jest tam tylko organizacja, której w Paranie brak. Tam towarzystwa niemieckie starają się o podniesienie jakości bydła a co za tem idzie zwiększenie jego mleczności dalej są tam spółdzielnie mleczarskie, które wyrabianiem serów i masła się zajmują, pojedynczy rolnik dostarcza tylko mleko.

Widzimy więc z tych kilku przykładów, że kółka rolnicze pole do działania mają, że mogą one przynieść z pomocą swym członkom, trzeba tylko żeby zarząd kółek wzięły na siebie obowiązki wypełniały, wtedy kółka rolnicze ożyją i przyciągną ogół rolników. To co do kół rolniczych.

O KOOPERATYWACH

Jeśli chodzi o kooperatywy to tu jest szerokie pole do pracy, prawda, że kooperatywy handlowe, mają wielkie trudności do zwalczania przedewszystkiem brak dostatecznego kapitału zakładowego, dziś nie każdy kolonista może się zdobyć na wyłożenie kilkudziesięciu